

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Csp/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121574544
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:6121574544.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu konkurzného správcu JUDr. Jaroslava Jakubča so sídlo Horné záhrady 2, Banská Bystrica, ako správcu úpadcu spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze, so sídlo Plynárska 7/B, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560, zastúpeného advokátskou kanceláriou VIVID LEGAL s. r. o. so sídlom Plynárska 7/A, Bratislava, IČO: 36 807 915 proti žalovanému Ing. I. B., nar.: XX.XX.XXXX, bytom S.. K. XXX/XX, S. K. D., zastúpeného ZEMPLÍN-S, občianske združenie, so sídlom Topolianska 2829/174, Michalovce, IČO: 53 360 581 o zaplatenie 2 622,92 eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi 756,20 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 756,20 eur od 7. 12. 2021 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 40,- eur mesačne splatných vždy do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky nastáva splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Priznáva žalovanému vo vzťahu k žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 54,5 % z celkových trov s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Spoločnosť Silverside, a. s. Bratislava podala dňa 10.12.2021 na Okresnom súde Banská Bystrica žalobu, ktorou žiadala, aby žalovaný bol zaviazaný uhradiť jej istinu vo výške 2 622,92 eur, zmluvné úroky vo výške 643,28 eur, zmluvnú pokutu vo výške 57,17 eur, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 333,00 eur od 07.12.2021 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z jednotlivých omeškaných splátok špecifikovaných v petite žaloby, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy zmluvnej pokuty vyčíslenej ku dňu zosplatenia úveru (t. j. 12.11.2021) vo výške 50,08 eur od 07.12.2021 do zaplatenia a nákladov vo výške 6,86 eur a nahradiť jej trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 20.06.2018 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 4 500,00 eur so zmluvne dohodnutým úrokom vo výške 18,97 % ročne. Žalovaný sa zaviazal úver splácať vo forme pravidelných mesačných splátok vo výške 116,65 eur. Keďže sa dostal do meškania so splatením jednotlivých splátok, žalobca upomienkou č. 1 z 27.11.2020 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok.

Výzvou z 25.12.2020 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlžnej splátky a zároveň bol upozornený na uplatnenie zmluvných a zákonných nárokov spojených s omeškaním, ako aj na možnosť zosplatnenia celého dlhu, ak žalovaný bude v omeškaní so splácaním viac ako 3 splátok.

Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, žalobca má právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania a zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % zo sumy zmluvnej pokuty, ktorá bude vyčíslená ku dňu zosplatnenia úveru.

Oznámením o zosplatnení pohľadávky z 12.11.2021 žalobca oznámil žalovanému, že k tomuto dňu pristupuje k zosplatneniu pohľadávky zo zmluvy a výšku vyčísлил na 3 347,95 eur. Zároveň ho vyzval na zaplatenie tejto sumy a upozornil na možnosť vymáhania dlhu súdnou cestou.

3. Keďže žalovaný svoju pohľadávku voči žalobcovi ku dňu podania žaloby neuhradil, žalobca žiadal, aby žalovaný bol zaviazaný uhradiť mu istinu (celkovú výšku dlžnej istiny ku dňu zosplatnenia) vo výške 2 622,92 eur, zmluvné úroky vo výške 18,97 % ročne, t. j. celkovo 643,28 eur ku dňu zosplatnenia úveru, zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 2 333,00 eur od 07.12.2021 do dňa podania žaloby, zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo súm omeškaných splátok konkretizovaných v žalobe, úroky z omeškania a to vo výške 5 % ročne zo sumy 2 333,00 eur od 07.12.2021 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo súm omeškaných splátok konkretizovaných v žalobe, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy zmluvnej pokuty vyčíslenej vo výške 50,08 eur a nákladov na upomienky vo výške 6,86 eur.

4. Okresný súd Banská Bystrica vo veci rozhodol vydaním platobného rozkazu z 05.01.2022, voči ktorému podal žalovaný odpor.

5. V podanom odpore žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Banská Bystrica a žiadal, aby spor sa viedol na Okresnom súde Humenné.

K samotnému nároku uviedol, že je nedôvodný, neopodstatnený, neuznáva ho v celom rozsahu a nesúhlasí s povinnosťou na zaplatenie peňažnej sumy uvedenej v platobnom rozkaze.

Tvrdil, že platobný rozkaz nemal byť vydaný, lebo zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a súd je povinný tieto preveriť. Poukázal na to, že súdy v iných konaniach pri ochrane práv spotrebiteľa rozhodli tak, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, alebo je neplatná, alebo žalobca je povinný vydať bezdôvodné obohatenie žalovanému. Tvrdil, že uzatvorená zmluva nemá náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z., a preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navyše predmetná zmluva je formulárová, predtlačená, typová, ktorej obsah žalovaný nemohol ovplyvniť.

Veriteľ použil nekalé obchodné praktiky, keď neinformoval spotrebiteľa o dôsledkoch vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení zmluvy a nekonal s náležitou odbornou starostlivosťou. Použil predtlačенú formulárovú zmluvu, ktorej obsah bol vopred pripravený bez možnosti ovplyvniť to druhou zmluvnou stranou. Zmluva obsahuje neprijateľné podmienky a vady, o ktorých sa žalovaný neskôr dozvedel. Žiadal, aby mu bola poskytnutá ochrana zo strany súdu ako spotrebiteľovi, ktorý sa domáha svojich správ. Citoval niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, Dohovoru o ochrane ľudských práv a rozhodnutia Ústavného súdu. Poukazoval tiež na ustanovenia zákona č. 129/2010 o povinnosti žalobcu skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a dôsledky porušenia tejto povinnosti.

6. Po podanom odpore bol spis postúpený Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie dňa 01.03.2022.

V priebehu sporu bolo dňa 29.09.2022 v Obchodnom vestníku č. 187/2022 zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I. z 22.09.2022 spis. zn. XXKXX/XX, ktorým tento súd rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze. Vtedajšia správkyňa konkurznej podstaty JUDr. Alexandra Molnárová navrhla pokračovať v predmetnom súdnom konaní a vyjadrila súhlas s pokračovaním v spore.

7. Žalobca spolu so žalobou doručil súdu listinné dôkazy, a to Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, Upomienku č. 1, Poslednú výzvu, Sadzobník poplatkov a tiež platobnú disciplínu k zmluve, s ktorými listinnými dôkazmi sa súd oboznámil. V priebehu sporu boli ako listinné dôkazy predložené dôkazy o skúmaní bonity žalovaného a vyjadrenia strán sporu. Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav.

8. Dňa 20.06.2018 bola medzi veriteľom spoločnosťou Silverside, a. s. Bratislava a spotrebiteľom H. I. B., ako dlžníkom, uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Na základe tejto zmluvy veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 4 500,00 eur, ktorý sa dlžník zaviazal splácať v 60-tich mesačných splátkach vo výške 116,65 eur mesačne, ktoré mali byť splatené vždy 20. dňa v príslušnom mesiaci. Prvá splátka mala byť uhradená dňa 20.07.2018 a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na 20.06.2023. Celková čiastka, ktorú mal dlžník zaplatiť bola vo výške 6 999,00 eur. Úroková sadzba úveru bola 18,97 %, RPMN 20,68 %, priemerná RPMN 12,46 %, odplata podľa Občianskeho zákonníka 18,97 %. Zmluva bola uzatvorená na určitú dobu, a to do 20.06.2023. V prípade omeškania bola úroková sadzba 5 % ročne.

V zmysle článku 9 bod 1. má veriteľ právo požadovať od dlžníka v prípade jeho omeškania so splácaním splátok zaplata zmluvnej pokuty vo výške 12 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Tiež má nárok na zaplata úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne. V prípade, ak dlžník bude v omeškaní viac po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, a to podľa článku 9 bod 3. zmluvy.

9. Upomienkou č. 1 z 27. 11. 2020 vyzval veriteľ dlžníka o úhradu dlžnej sumy vo výške 119,21 eur s tým, že nebola uhradená splátka splatná dňa 20.11.2020 vo výške 116,51 eur a poplatok za upomienku bol 3,00 eur. Žalovaný upomienku prevzal dňa 02.12.2020.

Poslednou výzvou z 25.12.2020 vyzval žalobca žalovaného na úhradu mesačných splátok vo výške 233,16 eur a ďalších poplatkov s upozornením, že ak dlžná suma nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplateniu celého dlhu. Túto výzvu žalovaný prevzal dňa 31.12.2020.

Oznámením z 12.11.2021 žalobca oznámil žalovanému zosplatenie pohľadávky zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX. Zároveň ho vyzval na zaplata celého dlhu vo výške 2 622,92 eur a tiež zmluvných úrokov, úrokov z omeškania, zmluvnej pokuty a poplatkov. Oznámenie žalovaný prevzal dňa 22.11.2021.

Platobnou disciplínou žalobca preukázal, ktoré splátky a v akých výškach žalovaný uhradil.

10. K podanému odporu žalobca zaslal vyjadrenie, v ktorom uviedol že žalovaný len všeobecne tvrdí, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti, čo má spôsobiť stav, že úver bude posudzovaný ako bezúročný a bezpoplatkový. Žalovaný však neuvádza konkrétne ktoré zmluvné náležitosti chýbajú, a teda neuniesol dôkazné bremeno. Žalobca tvrdil, že zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a naopak, neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky.

K skúmaniu bonity žalobca uviedol, že ani tu neuniesol žalovaný dôkazné bremeno, lebo jeho tvrdenie je len všeobecné. Naopak žalobca pred poskytnutím úveru skúmal bonitu žalovaného tak, že zistil jeho priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 757,71 eur, výdavky vo výške 386,76 eur a zistil, že žalovaný má voľné zdroje vo výške 119,30 eur. Žalobca zobral do úvahy priemerný čistý mesačný príjem žalovaného zo zamestnania a tiež výšku invalidného dôchodku, čo bola suma 147,60 eur. Zároveň lustráciou žalovaného v registri úverov zistil, že žalovanému boli ku dňu lustrácie poskytnuté 3 úvery, ktoré boli už splatené. Lustráciou v registri CRIF - nebankový sektor bolo zistené, že žalovaný má poskytnutý jeden úver s mesačnou splátkou 129,92 eur. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný spíňal predpoklady pre poskytnutie úveru s výškou mesačnej splátky 116,65 eur. Teda tvrdenie, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver sú nepravdivé a zavádzajúce.

Žalobca pripojil aj žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru, v ktorej žalovaný deklaroval, že je slobodný, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, je zamestnaný v spoločnosti J. Q. T. s priemerným čistým mesačným príjmom 610,11 eur, poberá invalidný dôchodok 147,60 eur, má minimálne výdavky na jednu osobu vo výške 199,48 eur a dopytované výdavky 187,28 eur. Jeho príjem tak deklaroval vo výške 757,71 eur, spoločné výdavky 386,76 eur a voľné zdroje vo výške 119,30 eur.

Žalovaný k žiadosti doložil aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne o vyplácaní dôchodku vo výške 147,60 eur, potvrdenie zamestnávateľa o výške príjmu za posledných 6 kalendárnych mesiacov v priemere 519,15 eur, za 3 kalendárne mesiace 417,92 eur a za posledný kalendárny mesiac vo výške 610,11 eur.

Žalobca predložil aj správu z registra úverov CRIF - nebankové úvery, podľa ktorého mal jeden nesplatený úver s výškou mesačnej splátky 129,92 eur.

11. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že zmluva obsahuje nesprávnu výšku priemernej RPMN, ktorá bola za druhý štvrtrok roku 2018 pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou 1-5 rokov 10,44 % a žalobca uvádza 12,46 %. Odplata v zmysle Občianskeho zákonníka je v zmluve 18,97 %, ale priemerné úrokové miery za mesiac jún 2018 boli vo výške 9,96 %.

Pokiaľ ide o skúmanie bonity žalovaného, žalobca nezohľadnil všetky záväzky žalovaného, lebo chýba výpis z bankového registra a je zrejmé, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou. Poukázal na to, ktoré zmluvné podmienky sa vo všeobecnosti považujú za neprijateľné a ak zmluva takéto podmienky obsahuje, tak je neplatnou od samého začiatku. V takom prípade je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi iba istinu.

Žalovaný predložil lustráciu v registri CRIF k 11.06.2018 a prehľad úrokových sadzieb podľa NBS.

12. Žalobca k tomuto vyjadreniu žalovaného uviedol, že tvrdenie žalovaného o tom, že zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN je irelevantné, lebo žalovaný poukazuje na dokument o úveroch poskytovaných bankami a nie veriteľmi podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve je nastavená RPMN presne vo výške určenej NBS pre spotrebiteľské úvery, a to 12,46 %.

Pokiaľ ide o odplatu, žalobca poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 53 ods. 6. O. z. najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis, ktorým je nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke. Podľa tabuľky zverejnenej Ministerstvom financií SR bola najvyššia prípustná výška odplaty 20,68 %, teda viac než je uvedené v zmluve.

Žalobca naďalej poprel tvrdenia žalovaného, že nedostatočným spôsobom skúmal bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru. Pokiaľ ide o tvrdené neprijateľné zmluvné podmienky, tak ani jedna nie je konkretizovaná. Žalovaný poukazuje len všeobecne na neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobca má za to, že zmluva bola uzatvorená v súlade s právnymi predpismi a neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky. Preto na podanej žalobe aj naďalej v celom rozsahu trval.

13. V priebehu konania strany sporu predkladali súdu listinné dôkazy, ako aj svoje vyjadrenia k skúmaniu bonity žalovaného pred poskytnutím úveru.

Žalobca vo svojich písomných podaniach znova poukazoval na to, že pri skúmaní bonity vychádzal z toho, že žalovaný v čase poskytnutia úveru dosahoval priemerný čistý mesačný príjem vo výške 610,11 eur a k tomu poberal invalidný dôchodok vo výške 147,60 eur. Žalobca zarátal minimálne výdavky na jednu osobu vo výške 199,48 eur a dopytové výdavky vo výške 187,28 eur, čo znamená, že zarátal splátku úveru SLSP vo výške 157,15 eur a splátku úveru spoločnosti Home Credit vo výške 30,13 eur. Mal teda za preukázané, že spoločné príjmy žalovaného v čase poskytnutia úveru boli vo výške 757,71 eur, výdavky vo výške 386,76 eur a voľné zdroje vo výške 119,30 eur. Na preukázanie tvrdení žalovaného, že boli predložené listinné dôkazy, a to jeho občiansky preukaz, vodičský preukaz, výpis z bankového účtu, potvrdenie o príjme a potvrdenie o výške invalidného dôchodku. Žalobca zabezpečil výpisy z registrov úverov CRIF - nebank., registrov úverov s. r. o. a register insolventov. Povinnosť žalobcu ako veriteľa pred poskytnutím úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver bola nepochybne splnená.

14. Žalovaný vo svojich vyjadreniach uviedol, a tiež listinnými dôkazmi preukázal, že v čase poskytnutia úveru bola jeho úverová zaťaženosť iná, než ju zistil žalobca, lebo splácal úver v Slovenskej sporiteľni so splátkou 162,00 eur mesačne, vo VÚB so splátkou 74,00 eur mesačne, v Prvej stavebnej sporiteľni so splátkou 73,00 eur mesačne, v spoločnosti Profi Credit so splátkou 58,00 eur mesačne a už predtým poskytnutý úver od žalobcu, kde splátka bola vo výške 129,92 eur mesačne. Všetky splátky spolu predstavovali sumu 496,92 eur. K tomu je potrebné pripočítať aj životné minimum na jednu dospelú osobu vo výške 199,48 eur. Žalovaný teda tvrdil, že v čase poskytnutia úveru bola jeho celková

zaťaženosť vrátane životného minima na jednu osobu vo výške 696,40 eur. K tomu splácal aj úver od spoločnosti Home Credit, kde mal poskytnutú bankomatovú kartu, avšak pri tomto úvere nebola uvedená mesačná splátka.

Žalovaný tiež namietal, že žalobca nesprávne určil jeho príjem v čase poskytnutia úveru, lebo vychádzal z priemerného čistého mesačného príjmu za posledný kalendárny mesiac, a to vo výške 610,11 eur, hoci jeho čistý priemerný mesačný príjem za posledných 6 mesiacov bola len suma 519,15 eur a za posledné 3 mesiace 417,92 eur.

Žalovaný mal za to, že žalobca hrubým spôsobom porušil povinnosť skúmať jeho bonitu pred poskytnutím úveru, a preto by mal byť úver považovaný za bezúročný a bezpoplatkový.

15. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

16. Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové

sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

17. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

18. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

19. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č.87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

20. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Nepochybne uzatvorená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

21. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a na základe ktorej žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 4 500,00 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 60-timi splátkami vo výške 116,65 eur mesačne. Z potvrdenia samotného žalobcu mal súd za preukázané, že žalovaný doposiaľ na splatenie úveru uhradil sumu 3 743,80 eur.

22. Súd mal za preukázané, že uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere nie je vylúčená z pôsobnosti zákona č. 129/2010 Z. z., lebo žalobca bol v čase poskytnutia úveru právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytovala spotrebiteľské úvery a žalovaný bol spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol úver poskytnutý na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Nakoľko zmluva uzatvorená medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) Zákona č. 129/2010 Z. z. musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto typy zmluvy podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona.

23. Pri skúmaní náležitostí zmluvy mal súd za preukázané, že obsahuje všetky náležitosti vymedzené ustanovením § 9 ods. 2 Zákona 129/2010 Z. z. platného a účinného v čase poskytnutia úveru, t. j. 20.06.018.

Nesprávne je však uvedená výška ročnej percentuálnej mierny nákladov, a to 20,68 %. Podľa kalkulačky na výpočet RPMN Ministerstva financií Slovenskej republiky mala byť výška RPMN 18,97 %.

Podľa § 9 ods. 2 písm. h) Zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase poskytnutia úveru zmluva musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

V čase poskytnutia úveru už zmluva nemusela obsahovať údaj o priemernej RPMN.

Keďže údaj o výške RPMN nebol v zmluve uvedený v neprospech spotrebiteľa (lebo bola uvedená vyššia RPMN, než v skutočnosti mala byť), vzhľadom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) Zákona č. 129/2010 Z. z. sa nemôže spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový, lebo výška RPMN nie je v neprospech spotrebiteľa.

24. Súd sa zaoberal aj každým z uplatnených nárokov jednotlivo a zistil, že mimo istiny vo výške 2 622,92 eur žalobca podanou žalobou uplatňoval aj zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 18,97 % ročne, a to na základe čl. 2 zmluvy. V samotnej zmluve bola úroková sadzba úveru dohodnutá vo výške 18,97 % ročne. Súd mal za preukázané, že výška úrokovej sadzby z úverov poskytovaných v rozhodnom období je podľa Národnej banky Slovenska za prvý štvrťrok roku 2018 v priemere 5,54 %. Konkrétne v júni 2018 bola výška úrokovej sadzby pri nových úveroch poskytovaných spotrebiteľom na obdobie na od 1 do 5 rokov len 4,52 %. Teda úroková sadzba dohodnutá v zmluve bola niekoľkonásobne vyššia než priemerná úroková sadzba porovnateľných úverov v danom období. Išlo tak o viac než 3-násobok priemerných úrokových sadzieb, a preto súd v časti dohodnutého úroku považoval zmluvu za neplatnú, v rozpore s dobrými mravmi.

Právny úkon je neplatný podľa ustanovenia § 39 O. z. ak odporuje dobrým mravom. O taký stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie NS SR spis. zn. 1MCD01/2009 z 31.07.2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecných zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

25. Súd na podporu svojho tvrdenia o tom, že dohodnutý úrok v zmluve sa prieči dobrým mravom, poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove spis. zn. 3Co/114/2014 z 05.11.2014, kedy súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V prípade konkrétneho úveru to bolo 3-násobne viac.

Rovnako Krajský súd v Prešove v rozsudku spis. zn. 3Co/151/2013 z 25.09.2013 považoval úrok v rozpore s dobrými mravmi, ak prevyšoval 100 % priemernej ceny porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak dodávateľ využil tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie a celkovú tieseň.

Vzhľadom na uvedené súd považoval dohodu o úrokoch vo výške 18,97 % ročne z poskytnutého úveru za neplatnú, lebo sa prieči dobrým mravom.

26. Žalobca podanou žalobou uplatňoval aj zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne zo sumy 2 333,00 eur od 07.12.2021 do podania žaloby a zmluvnú pokutu vo výške 10 % zo súm omeškaných splátok, celkovo tak uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 57,17 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania od 07.12.2021 do zaplatenia. Zmluvnú pokutu žalobca uplatňoval na základe čl. IX bod. 1. zmluvy, kde zmluvná pokuta bola dohodnutá vo výške 12 % ročne.

Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednanú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty, alebo určený spôsob jej určenia.

27. V tomto smere súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 5Csp/99/2018-319 zo dňa 10.10.2019, súd vo svojom rozhodnutí určil, že : „, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a.s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení : „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“

Vyššie uvedené rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom zo dňa 29.04.2021 vo veci sp. zn. 9CoCsp/23/2020.

28. Ak súd v individuálnom spore rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že konkrétna podmienka je neprijateľná alebo neplatná (§ 298 CSP), ide o vyriešenie sporu medzi konkrétnym dodávateľom a spotrebiteľom. Súd vo výroku svojho rozhodnutia neuvádza povinnosť dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto podmienky. Napriek tomu však prichádza do úvahy precedenčný charakter uvedeného rozsudku, keď v iných sporoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom procesný útok, resp. procesná obrana (čl. 6 ods. 1 CSP) môžu byť založené na inom rozsudku súdu, ktorý sa týka rovnakej veci. Napriek tomu, že súd v rozsudku, ktorý sa týka individuálneho sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakazuje dodávateľovi ďalšie použitie dotknutej zmluvnej podmienky, táto povinnosť dodávateľovi vyplýva z hmotnoprávneho ustanovenia § 53a OZ. Porušenie tejto zákonnej povinnosti môže mať za následok absolútnu neplatnosť dotknutej časti spotrebiteľskej zmluvy (§ 39 v nadväznosti na § 41 OZ), právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 ods. 2 OZ) a napokon právo na náhradu škody (§42 OZ). V konaní o týchto nárokoch sa už nemusí dokazovať neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájí, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a OZ. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porovnaj čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná - rozsudok KS Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012.

29. Podľa § 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškания o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškания podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

Súd zaoberal aj samotou výškou zmluvnej pokuty určenej sadzbou 12% ročne z dlžnej sumy v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia.

V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/136/2018 z 15. 11. 2018: „Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie uvedený výklad žalovaného o zmluvnej pokute nezdieľa. Ustanovenie 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškания nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškания o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškания podľa tohto nariadenia vlády. Irelevantné je tvrdenie žalovaného, že zmluvná pokuta sama o sebe nikdy neprevýši hranicu trojnásobku zákonného úroku z omeškания v zmysle bodu 11.3, keďže na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškания a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (14,6 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškания podľa nariadenia (15%) a odvolací

súd preto súhlasí s tým, že zmluvná podmienka uvedená v článku 11 je v rozpore so zákonom. Lepšiu situáciu žalobcovi neprivedie ani tvrdenie, že dodržanie zákonom stanovenej hornej hranice sankcií je možné napríklad tým, že si nebude uplatňovať celý úrok z omeškania, ale iba jeho časť. Takéto následné zvažovanie krokov veriteľa, ku ktorým musí dôjsť, aby bola naplnená litera zákona je pre spotrebiteľa neprijateľné. Spotrebiteľ musí byť už v čase uzatvárania zmluvy oboznámený s presnou výškou zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, ktoré si v prípade nesplnenia svojich povinností bude môcť veriteľ od neho vymáhať. Povinnosť dojednať zmluvnú pokutu určením jej výšky alebo určením spôsobu jej určenia je zákonná požiadavka určenou priamo v ust. § 544 ods. 2 Obč. zákonníka a vyššie uvedený spôsob určenia, resp. výpočtu zmluvnej pokuty v Zmluve o spotrebiteľskom úvere tejto požiadavke nezodpovedá, pretože je neurčité a nejasné. Nehovoriac o tom, že od takéhoto neurčitého zmluvného ustanovenia veriteľ odvodzoval aj celkovú výšku pohľadávky, ktorú si voči veriteľovi uplatňoval dohodou o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd zároveň upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 3a ods. 3 nar. prichádza do úvahy len v prípade, ak je splnená podmienka uvedená v odseku 1, teda, ak súčet sankcií neprevyšuje priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne neprevyšuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, tak len v tomto prípade platí, že ak podľa tohto pravidla určené sankcie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie je možné uplatňovať len do výšky úrokov z omeškania podľa nariadenia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti za vecne správne.“

Aj v danom prípade je možné považovať zmluvnú pokutu za neprimerane vysokú a v rozpore so zákonom, s poukazom na ust. 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmie prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (12 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%), preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom a v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je takto dojednaná zmluvná podmienka absolútne neplatná.

Obdobný záver bol vyslovený Krajským súdom v Prešove v jeho rozhodnutí sp. zn. 1CoCsp/7/2020 zo dňa 25.06.2020.

30. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto žalobu v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušenstvom ako nedôvodnú zamietol.

31. V konaní žalobca uplatnil nárok na zaplatenie vynaložených nákladov v celkovej výške 6,86 eur, a to za vystavenie upomienky č. 1 z 27.11.2020 vo výške 2,86 eur a za vystavenie poslednej výzvy z 25.12.2020 vo výške 4,00 eur. Tieto náklady žalobca vyúčtoval v zmysle jeho sadzobníka poplatkov. Podstatou týchto poplatkov je uplatnenie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 9Co/350/2012 z 22.05.2014. Takéto dojednanie je neplatné s poukazom na § 53 ods. 1 a 5 O. z..

Súd v tomto smere poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci spis. zn. 18Co/109/2011, kde súd konštatoval, že „za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami spotrebiteľských úverových vzťahov)“.

Uplatňovanie uvedených poplatkov je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 O. z. a § 39 O. z. s poukazom aj na uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011 spis. zn. IVUS55/2001-19.

Aj v tejto časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

32. Súd sa zaoberal aj povinnosťou žalobcu ako veriteľa pred uzatvorením zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a to podľa ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z.

Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod.. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytované spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

33. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8. a 23. smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8. tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.. Články 8. a 23. smernice 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v 3-ročnej premlčacej dobe.

34. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalovanému bol poskytnutý úver dňa 20.06.2018 a žalobca pri skúmaní bonity zabezpečil listinné dôkazy tak o príjme žalovaného, ako aj o jeho výdavkoch. Tieto však nesprávne vyhodnotil v oboch častiach. Pokiaľ ide o príjem žalovaného, žalobca zobral do úvahy len príjem za posledný mesiac, ktorý bol najvyšší, avšak opomenul zobrať do úvahy, že priemerný čistý mesačný príjem žalovaného za posledné 3 kalendárne mesiace bola len suma 417,92 eur. Za posledných 6 kalendárnych mesiacov to bola suma 519,15 eur. Žalobca správne započítal výdavky na životné minimum jednej dospeléj osoby vo výške 199,48 eur, avšak nesprávne zistil a vyhodnotil ďalšiu úverovú zaťaženosť žalovaného. Zobral do úvahy len výšku splátky úveru 129,92 eur, ktorý bol žalovanému poskytnutý rovnako žalobcom dňa 09.01.2018 vo výške 5 000,00 eur a dopytové výdavky vo výške 187,28 eur (splátka SLSP 157,15 eur a splátka Home Credite 30,13 eur).

Hoci žalobca tvrdil, že vykonal lustrácie v príslušných registroch klientskych informácií, do výdavkov žalovaného nezahrnul preukázané splátky úverov pre spoločnosť Profi Credit, VÚB, Prvú stavebnú sporiteľňu a Home Credite s. r. o..

Žalobca tak tvrdil, že voľné zdroje žalovaného pred poskytnutím úveru boli vo výške 119,30 eur a splátka úveru bola vo výške 116,65 eur. Ak by však žalobca zohľadnil všetky splátky žalovaného, a teda jeho celkovú úverovú zaťaženosť, musel by zistiť, že voľné zdroje žalovaného neumožňujú splácať splátku v takej výške, ako bola dohodnutá v zmluve. Pri úhrade všetkých splátok a životného minima bola celková úverová zaťaženosť žalovaného v čase poskytnutia úveru 696,40 eur, pričom jeho priemerná mzda za posledné 3 kalendárne mesiace bola len vo výške 417,92 eur a invalidný dôchodok vo výške 147,60 eur. Spolu tak mal žalovaný príjem vo výške 565,52 eur, čo nestačilo ani na zaplatenie všetkých splátok a zabezpečenie základných životných potrieb.

35. Podľa názoru súdu nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potencionálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka splácať úver je splnená v zmysle ako to predpokladá ustanovenie § 7 Zákona č. 129/2010 Z. z.. V danom prípade žalobca zabezpečil zistenie príjmov a výdavkov žalovaného len v takom rozsahu, aby mu mohol poskytnúť úver so splátkou ako bola dohodnutá v zmluve. Nezistil však celkovú úverovú zaťaženosť žalovaného a nezohľadnil jeho reálne príjmy.

Súd má za to, že žalobca hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bezpoplatkový.

36. Keďže úver bol žalovanému poskytnutý vo výške 4 500,00 eur a žalovaný na jeho zaplatenie uhradil celkovo 3 743,80 eur, súd žalobe vyhovel len čo do výšky 756,20 eur. Ide o rozdiel medzi sumou poskytnutou ako úver a sumou, ktorá už bola žalovaným zaplatená (4 500,00 - 3 743,80).

Keďže súd vykonané dokazovanie vyhodnotil tak, že úver má byť považovaný za bezúročný a bezpoplatkový podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., lebo nekonal s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver podľa ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z..

Ak by aj súd posúdil, že zmluva má všetky náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 a usúdil, že žalobca konal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona, žaloba by musela byť zamietnutá v časti dohodnutého úroku vo výške 18,97 %, lebo súd považoval v tejto časti uzatvorenú zmluvu za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Poskytnutý úver by tak bol bez dohodnutého úroku a žalovaný by mal vrátiť len poskytnutú istinu. Rovnako tak súd zamietol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, lebo ju považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a tiež zamietol nárok na uplatnené poplatky.

Teda na základe vykonaného dokazovania súd zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi len rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru a splatenou sumou, čo je 756,20 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

37. Žalovaný požiadal súd o možnosť splatenia dlžnej sumy v splátkach vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery.

V súlade s ustanovením § 232 ods. 3 CSP je lehota na plnenie 3 dni, avšak súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu a v zmysle ustanovenia ods. 4 môže rozhodnúť, že ak sa má plniť v splátkach, omeškanie s plnením jednej dávky, alebo splátky, má za následok splatnosť celého plnenia. Žalovaný požiadal o možnosť splácať plnenie v splátkach, a to vo výške 40,00 eur mesačne vzhľadom na skutočnosť, že od 27.12.2021 je nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, ktorý mu nevypláca žiadnu dávku v hmotnej núdzi. Je poberateľom iba invalidného dôchodku vo výške 162,80 eur, ktorý nedosahuje ani výšku životného minima. Predložil potvrdenie o výške invalidného dôchodku a doklad o tom, že je zaradený ako uchádzač o zamestnanie.

S ohľadom na majetkovú situáciu žalovaného a skutočnosť, že jeho jediným príjmom je len invalidný dôchodok nedosahujúci ani výšku životného minima a tiež skutočnosť, že má povinnosť uhrádzať splátky úverov iných veriteľov, súd rozhodol tak, že mu umožnil splácať dlh v splátkach vo výške 40,00 eur mesačne s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky nastáva splatnosť celého plnenia.

38. O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 2. CSP podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípade vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Žalobca uplatňoval v konaní celkovo sumu 3 323,37 eur (istina 2 622,92 eur, kapitalizovaný úrok 643,28 eur a kapitalizovaná zmluvná pokuta vo výške 57,12 eur) bol úspešný v rozsahu 756,20 eur, to znamená, že úspech žalobcu v konaní bol 22,75 %. Úspech žalovaného bol 77,25 %. Pri odpočítaní úspechu žalobcu od úspechu žalovaného súd priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 54,51 %, lebo v takom rozsahu mal žalovaný čistý úspech v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.